



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl JUDr. Zuzany Bystřickou jako samosoudkyní v právní věci žalobce: **F. I.**, nar., státní příslušnost U., bytem, zast. Mgr. Radimem Strnadem, advokátem se sídlem v Brně, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného 20.7.2015, č.j. OAM-480/ZA-ZA05-P16-2015.

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

I. Vymezení věci

Včas podanou žalobou žalobce napadl v záhlaví označené rozhodnutí žalovaného, (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o tom, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

V napadeném rozhodnutí žalovaný shrnul tvrzení, jež uvedl žalobce ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 5. 2015. Žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny, ukrajinské národnosti a křesťanského pravoslavného vyznání. Není členem politické strany ani jiné organizace. Vojenskou službu vykonal v letech 1988 - 1990. Na Ukrajině má rodinu, manželku a dvě dcery, má středoškolské vzdělání v oboru řidič a pracoval na stavbách. V letech 2009 a 2010 byl na dobu jednoho až tří měsíců pracovně v Polsku. V ČR žije jeho vzdálený příbuzný I. Č., který zde má udělen trvalý pobyt. Ukrajinu žalobce opustil dne 13. 5.

2015 s platným cestovním dokladem a schengenským vízem proto, že obdržel povolávací rozkaz do armády. On však nechce střílet do lidí. Pokud povolávací rozkaz neuposlechné, hrozí mu vězení. Následně žalovaný popsal průběh pohovoru s žalobcem, v jehož rámci žalobce zopakoval a rozvedl skutečnosti uvedené v žádosti. Žalobce byl na Ukrajině hlášen k trvalému pobytu v obci P. v I. oblasti, reálně žil s manželkou a dcerou v obci H. v téže oblasti. Žalobce nechce jít do armády, neboť je přesvědčen, že by se nevrátil živý. Za neuposlechnutí povolávacího rozkazu mu hrozí trest odnětí svobody v trvání od 2 do 5 let. Pokud by válka skončila, tak by klidně odjel domů. Na Ukrajině nebyl veřejně nebo politicky aktivní a nikdy rovněž neměl žádné problémy s policií či státními orgány a úřady. Jiné důvody kromě možnosti odvodu do armády žalobce k žádosti o mezinárodní ochranu nemá.

Žalovaný vycházel z žalobcovy výpovědi a doložených materiálů, dále pak z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině.

Žalovaný neshledal podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Žalovaný neshledal jako azylově relevantní důvod žalobcův strach z odvodu do armády. Povinnost každého občana Ukrajiny účastnit se základní vojenské služby, dalšího výcviku či dokonce bojových operací, která je evidentně zaměřena na všechny bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnost či náboženství, nemůže být chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany ukrajinských státních orgánů, a to ani v případě nasazení do konfliktních oblastí.

Dále žalovaný zkoumal, zda žalobce nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) či azylu za účelem sloučení rodiny (§ 13 zákona o azylu). Žalovaný nenalezl důvod pro udělení azylu dle uvedených ustanovení.

Jelikož nebyly naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany, posuzoval žalovaný důvody k udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 28 zákona o azylu. Nenalezl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by v případě návratu žalobci hrozila vážná újma uložením či vykonáním tretu smrti, nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání či vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Nutnost vykonat vojenskou službu nelze vnímat jako vážnou újmu, a to ani v kontextu případného trestního postihu, kterému by byl žadatel vystaven v případě odmítnutí nástupu výkonu. Nic ani nenásvědčuje tomu, že by byl žadatel v případě návratu do vlasti postižen za svou azylovou účast v zahraničí. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Rovněž nebyly naplněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu.

II. Obsah žaloby

Žalobce podal dne 5. 8. 2015 žalobu, v níž navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu rozhodnutí. Ve své žalobě zopakoval svá předchozí

vyjádření již uvedená v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a pohovoru. Nad rámec těchto vyjádření žalobce uvedl, že odmítání výkonu vojenské služby může být založena na náboženském přesvědčení, jehož ryze musí žalobce prokázat. Ačkoli žalobce již v žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že vyznává křesťanství, tato skutečnost nebyla v rámci pohovoru se žalobcem vůbec zhodnocena. Žalobce se nechce účastnit ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, když mu jeho náboženské přesvědčení zapovídá účast ve válečném konfliktu (Desatero – „nezabiješ“). Žalobce dále uvedl, že ryze jeho náboženského přesvědčení dokazuje skutečnost, že opustil svou vlast a rodinu. Pokud žalovaný vyžadoval další důkazy k prokázání ryze přesvědčení žalobce, měl se na ně dotázat v rámci pohovoru nebo doplňkového pohovoru. Žalobce odkázal na odst. 170 a následující odstavce Příručky k postupům pro určování právního postavení uprchlíků UNHCR. Dále uvedl, že považuje za irrelevantní konstatování žalovaného, že místo pobytu žalobce je v západní části Ukrajiny, kde je situace oproti oblastem na východě země (D. a L.) klidná, neboť žalobce byl povolán do vojenské služby, tudíž by byl do oblasti konfliktu vyslán. I když žalobce po dobu svého pobytu na Ukrajině neměl problémy se státními orgány, v případě nenastoupení vojenské služby mu po návratu zpět do vlasti hrozí odsouzení k trestu odnětí svobody až na pět let, tudíž mu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) hrozí vážná újma (trestání). Nadto ani situace v západní části Ukrajiny klidná není, neboť zde proběhly politicky motivované útoky.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Žalovaný zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení sdělil a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. Žalobce v průběhu správního řízení netvrdil, že by odmítal výkon vojenské služby z důvodu politického či náboženského vyznání. Tuto skutečnost začal tvrdit účelově až jeho právní zástupce v podané žalobě. Žalobce v této souvislosti sdělil pouze, že nechce střílet do lidí a že by se nevrátil živý. K tomu dále žalovaný uvedl, že v případě povolání do armády, a to i do ozbrojeného konfliktu, se jedná o splnění státoobčanské povinnosti. V ČR byla povinná vojenská služba zrušena až v roce 2004, přičemž v některých zemích s vysokými demokratickými standardy existuje i nadále (Dánsko, Norsko, Finsko, Estonsko, apod.). Také v České republice bylo v té době nenastoupení či vyhýbání se výkonu vojenské povinnosti považováno za trestný čin, za který hrozilo odsouzení také k trestu odnětí svobody. Ozbrojený konflikt na Ukrajině je již více než 1 rok zakonzervován v L. a D. oblasti. Žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí s tím, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany.

IV. Posouzení věci Krajským soudem v Brně

Soud v první řadě zkoumal podmínky řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí, přičemž shledal, že žaloba byla podána včas a je proti napadenému rozhodnutí přípustná ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 a § 68 a § 70 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“).

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání, neboť žalobce i žalovaný projevíli s rozhodnutím věci bez nařízení jednání výslovný souhlas. Soud navíc neshledal nařízení jednání v posuzované věci za potřebné. Soud přezkoumal napadené

rozhodnutí v mezích žalobních bodů a v souladu s § 75 s.ř.s. vyšel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při posuzování věci vycházel soud především z listin obsažených ve správním spise.

Soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**, přičemž se řídil následujícími úvahami.

Ze správního spisu soud zjistil, že obsahuje všechny listiny, na něž žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazuje, zejména žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 5. 2015, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 5. 2015, Informace MZV č.j. 98524/2014-LPTP ze dne 16. 4. 2014 a č.j. 98525/2014-LPTP ze dne 29. 4. 2014, Zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, Zprávu o stavu lidských práv na Ukrajině za období od 1. 12. 2014 až 15. 2. 2015 ze dne 15. 2. 2015, Výroční zprávu Human Rights Watch 2015, Ukrajina ze dne 29. 1. 2015, Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině – aktualizace č. 2, ze dne 15. 1. 2015, zákony Ukrajiny o vojenské povinnosti a vojenské službě č. 2233-12 ze dne 25. 3. 1992, Trestní zákoník Ukrajiny, zprávu Freedom House, Svoboda ve světě 2015 – Ukrajina, ze dne 28. 1. 2015, Výroční zprávu Amnesty International 2014/2015, Ukrajina ze dne 25. 2. 2015. S těmito materiály měl žalobce možnost se v průběhu správního řízení seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání.

Na základě údajů ze správního spisu soud vycházel z následujícího skutkového stavu. Žalobce podal dne 21. 5. 2015 žádost o mezinárodní ochranu, přičemž téhož dne s ním byl proveden pohovor. Z těchto zdrojů vyplývá, že žalobce ani členové jeho rodiny nejsou členy politické strany či jiné organizace. Vojenskou službu žalobce vykonal v letech 1988 až 1990. Žalobce na Ukrajině nebyl veřejně nebo politicky aktivní a nikdy rovněž neměl žádné problémy s policií či státními orgány a úřady. Ukrajinu žalobce opustil dne 13. 5. 2015. Hlášen k trvalému pobytu je žalobce v obci P. v I. oblasti, reálně žil s manželkou a dcerou v obci H. v téže oblasti. Ukrajinu žalobce dle svého tvrzení opustil proto, že obdržel povolávací rozkaz. On však nechce do armády nastoupit, neboť nechce střílet do lidí. Důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu je snaha vyhnout se nástupu do armády, neboť má žalobce strach o svůj život a zdraví, obává se, že mu hrozí smrt. V případě neuposlechnutí povolávacího rozkazu má strach z trestu odnětí svobody, nechce se podílet na ozbrojeném konfliktu, neboť ve svém věku nehodlá střílet do lidí. Dle jeho názoru se jedná o zbytečnou válku. Až válka skončí, jeho život ani zdraví nebudou v ohrožení. Potom klidně pojede domů.

Právní úprava udělení mezinárodní ochrany formou azylu na vnitrostátní úrovni je upravena v ustanoveních § 12 až § 14 zákona o azylu, institut doplňkové ochrany je pak upraven v ustanoveních § 14a a § 14b zákona o azylu.

Soud se v plném rozsahu ztotožnil s důvody, pro které žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany ve formě azylu či doplňkové ochrany. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí důkladně věnoval případu žalobce, svá tvrzení o stavu bezpečnostní situace na

Ukrajíně podložil materiály, které ji detailně dokumentují. Žalovaný vzal rovněž v potaz konkrétní situaci žalobce. Ze správního spisu vyplývá, že by se žalobce při návratu na Ukrajinu vracel do I. oblasti, která se nachází v západní části Ukrajiny. Tato oblast je považována za klidnou.

Ve vztahu k námitce nesprávného vyhodnocení podmínek pro udělení mezinárodní ochrany soud uvádí následující.

Tvrzení, že v případě návratu žalobce do země původu hrozí nástup vojenské služby a s tím spojený nástup na frontovou linii, nenaplnuje zákonné podmínky pro poskytnutí azylu či doplňkové ochrany. Žalobce především v rámci správního řízení netvrdil žádné důvody, které by mohly znamenat překážku jeho působení v ukrajinské armádě spočívající v jeho náboženském přesvědčení, jak uvádí až v žalobě. Je pravdou, že v žádosti konstatoval, že je pravoslavného náboženského vyznání. K důvodům, proč nechce uposlechnout povolávací rozkaz, uvedl, že vzhledem ke svému věku nechce střílet do lidí. Se svým vyznáním však v žádosti, ani při pohovoru nespojoval žádné skutečnosti.

Pokud byl při pohovoru výslovně dotazován, proč nechce uposlechnout povolávací rozkaz, uvedl pouze, že je přesvědčen, že se nevrátí živý, hrozí mu smrt. Při pohovoru měl dostatek prostoru, aby sdělil všechny své důvody pro odmítnutí vojenské služby. Náboženské důvody vůbec nezmínil.

Žalobcovy důvody jsou dány zejména jeho obavami o vlastní život a nevolí bojovat. V této souvislosti soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č.j. 5 Azs 4/2004-19, dle kterého *„Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.“*

Stran tvrzení žalobce uvedeného v žalobě, že mu křesťanská víra zakazuje zabíjet, soud uvádí, že nové skutečnosti je žalobce oprávněn uplatňovat pouze tehdy, pokud je nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č.j. 10 Azs 194/2015-32). Jak je již výše uvedeno, k důvodům, proč nechce nastoupit do armády, v žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce výslovně uvedl, že je mu již 45 let a ve svém věku nehodlá střílet do lidí, v rámci pohovoru žalobce výslovně na otázku, z jakého důvodu nechce povolávací rozkaz uposlechnout, uvedl, že do armády nechce, protože je přesvědčen, že by se nevrátil živý, hrozí mu smrt. Tvrzení obsažená v žalobě tudíž nekorespondují s tvrzeními žalobce v rámci správního řízení.

Žadatel o mezinárodní ochranu má primárně povinnost uvést v řízení před správním orgánem všechny skutečnosti, které jsou mu známy a které mohou být relevantní z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany, a dát příležitost správnímu orgánu, aby o takto přednesených důvodech jeho žádosti kvalifikovaně rozhodl. Žalobci nic nebránilo uvést tato tvrzení již v rámci pohovoru. Žalobce se nevyjadřoval ani ničeho dalšího neuvedl ke svému

náboženskému přesvědčení. Žalobce hovořil o strachu o vlastní život a o tom, že nechce střílet do lidí s ohledem na svůj věk.

Pokud žalobce v žalobě namítá, že žalovaný se měl zabývat odmítáním vojenské služby z hlediska jeho náboženského vyznání, soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č.j. 5 Azs 50/2003-47, podle kterého „*správní orgán nemá povinnost sám domýšlet důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné.*“

Soud se tedy v projednávané věci nezabýval skutečnostmi, které žalobce nově uvedl až při jednání před krajským soudem a přitom je, vzhledem k jejich charakteru, mohl uvést již v řízení před žalovaným.

Soud dále dodává, že na Ukrajině neprobíhá v pravém slova smyslu válečný konflikt, nýbrž lokální, izolovaný konflikt na východní části Ukrajiny (D. a L. oblast), přičemž jeho intenzita i v těchto dotčených oblastech výrazně kolísá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2015, č.j. 7 Azs 70/2015-35). K tomu lze dále poznamenat, že z hlediska doplňkové ochrany cizince může hrát roli pouze ohrožení jeho osoby v zemi původu coby civilisty, nikoliv však potenciálního kombatanu, jímž by se po svém povolání do ukrajinské armády z pohledu mezinárodního práva žalobce stal (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č.j. 5 Azs 28/2008-68). Vzhledem ke geografickému umístění zasažených oblastí vůči I. oblasti, není dle soudu dána ani obava o možné ohrožení žalobce jako civilisty.

Pokud žalobce žalovanému vytýkal, že se s ohledem na jeho tvrzení o možnosti odsouzení k až pětiletému trestu odnětí svobody v důsledku odmítnutí vojenské služby nezabýval, zda žalobce není ohrožen ve smyslu §14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, soud konstatuje, že žalovaný ani v této souvislosti nepochybil. Žalobce ve správním řízení neuváděl, že by měl konkrétní obavy vzhledem k podmínkám v ukrajinském vězení, obavy o život a zdraví vztahoval výlučně k výkonu vojenské služby. Netvrdil ani nic o tom, že by mu hrozil nespravedlivý postup v případě trestního řízení. Samotná teoretická možnost výkonu trestu odnětí svobody z důvodů tvrzených žalobcem není důvodem pro udělení doplňkové ochrany. S touto otázkou se žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal.

Azyl a doplňková ochrana jsou specifickými instituty, jejichž udělení je spjato se splněním pečlivě hodnocených podmínek, které ovšem žalobce nesplnil. Mezinárodní ochrana nebyla udělena v souladu se zákonem.

V. Závěr a náklady řízení

Krajský soud v Brně tedy shledal žalobní námitky nedůvodnými. Žalovaný přezkoumatelně, přesvědčivě a správně posoudil žádost žalobce z hlediska všech relevantních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto rozsudku). Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto krajský soud žalovanému náhradu nákladů řízení nepřiznal, jak je ve výroku III. uvedeno.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. června 2016

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová